

Sygn. akt V ACa 283/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2022r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia SA Wiesława Namirska
Protokolant:	Anna Fic-Bojdoł

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2022r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. M. i B. M.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w J.

o naprawienie szkód górniczych

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 17 czerwca 2020r., sygn. akt II Cgg 41/18

1. oddala apelację;
2. zasądza od powodów na rzecz pozwanej kwotę 4.050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

	SSA Wiesława Namirska	
--	-----------------------	--

Sygn. akt V ACa 283/20

UZASADNIENIE

Powodowie B. i A. M. pozwem wniesionym przeciwko pozwanej (...) Spółce Akcyjnej w J. wnieśli o zasądzenie od pozwanej kwoty 100.000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 11 sierpnia 2015 roku tytułem części odszkodowania za szkodę wyrządzoną ruchami zakładów górniczych pozwanej: KWK (...) i KWK (...) oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Powodowie podnieśli, że są współwłaścicielami budynku mieszkalnego położonego w C. przy ulicy (...), na terenie górniczym (...) S.A., gdzie nie jest przeprowadzana eksploatacja górnicza. Zdaniem powodów budynek mieszkalny

pozostaje pod wpływami działalności górniczej KWK (...), KWK (...) a przypuszczalnie i KWK (...) (obecnie KWK (...)), stanowiących zakłady górnicze pozwanej. Wskazali na wstrząsy które wystąpiły w czasie eksploatacji górniczej 29 kwietnia 2015 roku w KWK (...). Wtedy zauważyli pierwsze uszkodzenia budynku (pęknięcia ścian, tynków, deformację ram okiennych, komina i inne szczegółowo wymienione w punkcie 1a-f, 2 a-c pozwu (k. 4,5) Wskazywali, że przed wniesieniem pozwu miały jeszcze miejsce dwa silne wstrząsy : 5 maja 2018 na KWK (...) i 08 listopada 2018 na KWK (...). Ponieważ złożony przez powodów wniosek o naprawienie szkody w dniu 11 sierpnia 2015r. wywołał odmowę pozwanej co do ugodowego załatwienia sporu uznali, iż ich roszczenie znajduje oparcie w art. 144 ust. 1 prawa geologicznego i górniczego i art. 363 §1 i 2 k.c. w związku z art. 145 prawa geologicznego i górniczego domagając się zasądzenia odszkodowania.

Pozwana (...) S.A. w J. w odpowiedzi na pozew domagała się oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów postępowania. Wskazała, że wszystkie wstrząsy, z którymi powodowie wiążą uszkodzenia budynków zaistniałe w latach 2015-2017 miały swoje epicentrum w odległości od 4,1 do 8,5 km i oddziaływały na nieruchomości powodów z zerowym stopniem intensywności i nie mogły spowodować żadnych uszkodzeń.

Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 17 czerwca 2020 r. oddalił powództwo oraz zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanej kwotę 5.417 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Okręgowy poczynił następujące ustalenia stanu faktycznego :

Powodowie są współwłaścicielami nieruchomości położonej w C., na której w latach 1998 -2001 wybudowali budynek mieszkalny w technologii tradycyjnej. Jest to budynek dwukondygnacyjny, podpiwniczony. Posiada ławy fundamentowe z betonu żwirowego zabezpieczone na II kategorię szkód górniczych. W budynku występują liczne uszkodzenia, zwłaszcza w części piwnicznej w postaci wielokierunkowych spękań na ścianach i sufitach. W zakresie budowy litologicznej, podłoża oraz warunków tektonicznych i hydrologicznych odwołano się do opinii biegłej sądowej z zakresu górnictwa, geologii i sejsmologii K.S. opisanych na kartach 9-10 opinii (k. 292-293 akt) wskazując, że opisu tego żadna ze stron nie kwestionowała. Nieruchomość powodów usytuowana jest na obszarze górniczym zlikwidowanej kopalni (...). W tym rejonie w latach 1938-1986 była prowadzona eksploatacja. Wpływy tej eksploatacji zanikły do roku 1990. Aktualnie w rejonie nieruchomości powodów nie jest prowadzona eksploatacja górnicza mimo iż spółka (...) zakupiła koncesję wydobywczą i przygotowuje się do programu wierceń podszybowych by ocenić zasoby pokładów. Na tym terenie nie występują deformacje nieciągłe (zapadliska, progi , zręby, szczeliny występujące), nie była prowadzona płytko eksploatacja i nie występują wyrobiska mające połączenia z powierzchnią. Od czasu prowadzonej eksploatacji upłynęło 29 lat. Od stycznia 2015 do 31 marca 2019 występowały wstrząsy które nie wpływały na nieruchomości powodów. Odległość epicentralna wstrząsów od budynku powodów wynosiła od 3,475 km do 8,5 km. Amplitudy prędkości drgań były bardzo małe i osiągnęły w rejonie nieruchomości powodów zerowy stopień intensywności drgań gruntu.

Na terenie nieruchomości powodów panują złożone warunki geotechniczne terenu . W podłożu istniejącego budynku występują grunty małospoiste i sredniospoiste w stanie plastycznym i miękkoplastycznym o dużej miąższości.

Powyższych ustaleń stanu faktycznego dokonał Sąd Okręgowy na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów w tym z przedłożonych przez powodów opinii geotechnicznej sporządzonej na zlecenie powodów przez spółkę (...) sp. j. (k. 189-194) oraz opinii technicznej K. D., wskazując że prawdziwości dokumentów : wniosku o naprawienie szkody, treści korespondencji stron w postępowaniu ugodowym oraz przedłożonych prywatnych opinii strony nie kwestionowały.

Sąd Okręgowy podzielił opinię biegłej do spraw górnictwa , geologii i sejsmologii K.S., która w sposób precyzyjny i szczegółowy wyjaśniła zarówno brak wpływu na nieruchomości powodów po dawnej (ponad 30 lat temu eksploatacji w tym rejonie) jak i niemożność oddziaływania wstrząsów które miały miejsce w latach 2015-2019 związanych z działalnością górniczą zakładów pozwanej. Wskazano, że biegła w swojej opinii uwzględniała również wnioski wypływające z opinii geotechnicznej przedłożonej przez powodów i ustosunkowała się również do opinii prywatnej K. D.. Sąd Okręgowy dał wiarę tym ustaleniom biegłej, która na wniosek powodów uzupełniła opinię i wyjaśniła zarzuty

powodów, podtrzymała swoje stanowisko dotyczące braku związku przyczynowego między uszkodzeniami budynku a wcześniejszą eksploatacją pozwanej a także braku wpływu wstrząsów z lat 2015-2019 związanych z działalnością górniczą pozwanej. Twierdzenia biegłej poparte są rzetelną analizą tych drgań, co pozwalało zdaniem Sądu Okręgowego na jednoznaczne stwierdzenie, że nieruchomości powodów nie pozostaje pod wpływami bezpośrednimi lub pośrednimi związanymi w działalnością górniczą pozwanej.

Za bezzasadny uznano kolejny wniosek powodów o uzupełnienie opinii biegłej poprzez wyjaśnienie co jest przyczyną uszkodzeń skoro nie są to uszkodzenia związane z działalnością górniczą pozwanej. Podkreślono, że rolą biegłej w niniejsze sprawie nie jest badanie przyczyny występujących uszkodzeń, a jedynie wskazanie, czy zachodzi związek przyczynowy między działalnością górniczą pozwanej (w szczególności związanej z wstrząsami), a pęknięciami występującymi w budynku powodów. Biegła taki związek wykluczyła, zatem przyczyna uszkodzeń musi mieć charakter uszkodzeń pozagórniczych. Dlatego pominięto wniosek powodów na podstawie art. 2352§1 pkt 2 k.p.c., jako nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy. Wskazano również, że wniosek powodów by biegły ustalił jaka jest przyczyna uszkodzeń budynku skoro został wykluczony związek przyczynowo-skutkowy z działalnością górniczą jest zbyt daleko idący i wykraczający poza niezbędne do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy ustalenia. Pozwana za szkody w nieruchomości powodki ponosiłaby odpowiedzialność jedynie w przypadku zachowania związku przyczynowo-skutkowego między ruchem zakładu górniczego pozwanej a tymi uszkodzeniami, a skoro ten związek nie występuje, nieistotnym jest z jakich konkretnych pozagórniczych przyczyn doszło do uszkodzeń. Fakt, że uszkodzenia ujawniły się po wstrząsie w roku 2015r. wynika jedynie z oświadczeń powodów, natomiast powodowie powołują się w pozwie nie tylko na wstrząs z 29 kwietnia 2015 roku ale także na wstrząsy późniejsze. Mimo to żądają odszkodowania z odsetkami od 11 sierpnia 2015r. (w pozwie wskazują, że po tej dacie uszkodzeń przybywało). Z uwagi na fakt, że opinia biegłej K.S. jest jasna, czytelna i nie pozostawia wątpliwości i nie wymaga dalszego uzupełnienia Sąd Okręgowy pominął wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego do spraw górnictwa, geologii i sejsmologii. Ponadto, wobec wykluczenia związku przyczynowo skutkowego między szkodą określoną pozwie a działalnością górniczą pozwanej pominięto również wniosek o dopuszczenie dowodu z zakresu budownictwa, jako zmierzający do przedłużenia postępowania. Pominięcie tego wniosku jest również konsekwencją ustalenia braku odpowiedzialności pozwanej za uszkodzenia budynku powodów.

Odnosząc powyższe ustalenia stanu faktycznego do oceny materialnoprawnej roszczenia powodów zważył Sąd Okręgowy, że żądanie pozwu nie zasługiwało na uwzględnienie. Wskazano, że nieruchomości powodów nie pozostaje pod wpływem działalności pozwanej i uszkodzenia występujące na niej nie mają związku przyczynowego z prowadzeniem działalności górniczej przez pozwaną. Tym samym, brak jest przesłanki, od której zależy uznanie powstałych uszkodzeń za szkody górnicze i powodowie nie mają podstaw prawnych do tego, aby dochodzić na podstawie przepisów Prawa geologicznego i górniczego i związanych z nimi przepisami Kodeksu cywilnego, a w szczególności art. 361 k.c. od pozwanej naprawienia szkody. Dalej wskazano, że aby mówić o odpowiedzialności pozwanej za uszkodzenia budynku musiałby istnieć adekwatny związek przyczynowo-skutkowy między działaniem pozwanej a uszkodzeniami natomiast w rozpoznawanej sprawie związku tego nie ma. Wobec braku związku przyczynowo- skutkowego między szkodą w budynku powodów, a działalnością górniczą pozwanej powództwo oddalono. W uzupełnieniu wskazano, że z przedłożonych przez powodów dokumentów, w tym : dziennika budowy, opinii biegłego K. D. oraz faktu wskazanego również przez biegłą K.S. można wnioskować, iż uszkodzenia mogą mieć związek z nieprawidłowym procesem budowlanym. Z projektu budowy wynika bowiem, że pod ławy należy wykonać podsypkę z piasku ubijanego warstwami o grubości 50cm z uwagi na możliwości nierównomiernych osiadań (k. 128 akt), a z dziennika budowy wynika, że wykonano podsypkę z piasku pod ławami grubości 30 cm. Z kolei, w opinii biegłego K. D. wskazano na niezgodności wykonanego projektu z Instrukcją ITB (k. 229-230 akt). Te informacje w zestawieniu z opinią geotechniczną wskazującą na złożone warunki geotechniczne terenu, występowanie gruntów mało- i średnio- spoiстых w stanie plastycznym i miękkoplastycznym o dużej miąższości może wskazywać na przyczynę pęknięć występujących w budynku skoro na nieruchomości nie wpływała działalność górnicza pozwanej.

W odniesieniu do rozstrzygnięcia o kosztach procesu wskazano, że powodowie z mocy ustawy są zwolnieni od obowiązku uiszczania kosztów sądowych, co jednak nie zwalnia ich z mocy art. 108 u.k.s.c. od obowiązku

zwrotu kosztów postępowania przeciwnikowi. Powodowie byli reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, który przedstawił dokumenty, z których po analizie wynikało co najmniej przyczynienie się innych osób do zaistniałych szkód. Mając wiedzę o braku w rejonie eksploatacji jakiegokolwiek przedsiębiorcy górniczego oraz o uwarunkowaniach geotechnicznych wskazanych w opinii K. D. (k. 239 i n.) powodowie mogli przypuszczać, że przyczyna uszkodzeń tkwi w nieprawidłowym przygotowaniu podłoża pod budowę nie jest związana z wpływami górniczymi. Dlatego też w punkcie 2 wyroku Sąd Okręgowy zasądził od powodów na rzecz pozwanej koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5.417 zł na zasadzie § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Apelację od powyższego wyroku złożyli powodowie, którzy zaskarżyli wyrok w całości oraz podnieśli następujące zarzuty :

1. naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 235² § 1 pkt 3) i 5) k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c., poprzez bezpodstawne pominięcie na tej podstawie wniosku dowodowego powodów o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu górnictwa, geologii i sejsmologii jako nieistotnego dla rozstrzygnięcia sprawy i zmierzającego do przedłużenia postępowania, podczas gdy:

- wniosek ten był kluczowy dla prawidłowego rozpoznania sprawy, a to powodu zaprzeczenia przez biegłą związku przyczynowego między wstrząsem górniczym z nocy 29/30 kwietnia 2015 roku a uszkodzeniami budynku stwierdzonymi 30 kwietnia 2015 i jednocześnie nie wyjaśnienia w logiczny sposób przyczyn powstania tych szkód,

- w interesie powodów nie leży przedłużanie postępowania, tylko jego szybkie zakończenie;

2. naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, a to :

- art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., poprzez nieprzeprowadzenie przez Sąd dowodu z opinii innego biegłego dla wykazania faktów określonych we wniosku dowodowym powodów, w tym dla ustalenia takich faktów jak: przyczyny powstania uszkodzeń w nieruchomości powodów oraz związek przyczynowy między wstrząsem z nocy 29/30 kwietnia 2015 roku a pojawieniem się uszkodzeń budynku, stwierdzonych 30 kwietnia 2015 roku;

- art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie iż opinia biegłej K. S. jest prawidłowa, logiczna i przekonująca, podczas gdy opinia ta jest nielogiczna, sprzeczna z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym oraz sprzeczna z zasadami doświadczenia życiowego, gdyż:

- zaprzecza istnieniu widocznego prima facie związku przyczynowego między bardzo silnym wstrząsem górniczym a stwierdzonymi tuż po nim uszkodzeniami budynku, bez jednoczesnego wyjaśnienia innych przyczyn tych uszkodzeń;

- wyprowadza błędny wniosek, iż skoro budynek leży na terenie górniczym nieczynnej KWK (...) (obecnie (...), również nieczynna), to na nieruchomości nie występują skutki eksploatacji górniczej innych zakładów górniczych, podczas gdy na nieruchomość znajduje się w odległości kilkuset metrów od granicy obszaru górniczego KWK (...) i oczywistym jest że na nieruchomość powodów oddziałują skutki działalności KWK (...),

- wyprowadza błędny wniosek, iż wstrząsy które miały miejsce w sąsiedztwie nieruchomości powodów w latach 2015-2019 miały zerowy stopień intensywności na nieruchomości powodów, podczas gdy faktem powszechnie znanym jest, że co najmniej wstrząsy z kopalni pozwanego w w/w okresie miały miejsce w odległości ok. 3 km od budynku powodów i odczuwalne były w całej aglomeracji górnośląskiej;

3. naruszenie prawa procesowego, a to art. 231 k.p.c. poprzez nieustalenie w drodze domniemania faktycznego, iż między wstrząsem górniczym z nocy 29/30 kwietnia 2015 roku a uszkodzeniami stwierdzonymi przez powodów 30 kwietnia 2015 roku, zachodzi związek przyczynowo-skutkowy, podczas gdy wniosek taki możliwe jest do wyprowadzenia na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów: informacji prasowych o wstrząsie górniczym z 29/30 kwietnia 2015 roku, opinii K. D. oraz pisma biura (...);

4. naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 235² § 1 pkt 3) i 5) k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., poprzez bezpodstawne pominięcie na tej podstawie wniosku dowodowego powodów o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa i szkód górniczych jako nieistotnego dla rozstrzygnięcia sprawy i zmierzającego do przedłużenia postępowania, podczas gdy:

- wniosek ten był kluczowy dla ustalenia zakresu oraz wartości uszkodzeń spowodowanych wpływem działalności górniczej na nieruchomości powodów;

- w interesie powodów nie leży przedłużanie postępowania, tylko jego szybkie zakończenie.

5. naruszenie prawa procesowego, a to art. 102 k.p.c. poprzez obciążenie powodów kosztami postępowania, podczas gdy, nawet jeśli powództwo w toku postępowania okazałoby się bezzasadne, zachodziły szczególne okoliczności przemawiające za nieobciążaniem powodów kosztami postępowania, tj. trudna sytuacja materialna powodów i niemożność ich poniesienia bez uszczerbku dla siebie oraz ich rodziny, a także wewnętrzne przekonanie o słuszności roszczenia.

Podnosząc powyższe zarzuty powodowie wnieśli w pierwszej kolejności o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie powództwa w całości tj. zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 11 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty oraz zwrotem kosztów postępowania przed sądem I instancji, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z powodów kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm prawem przepisanych, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty, na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. Ponadto, powodowie wnieśli o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów wnioskowanych przez powodów, lecz pominiętych przez Sąd I instancji, tj: dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu górnictwa, geologii, i sejsmologii oraz dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa i szkód górniczych na okoliczności wskazane w apelacji dla wnioskowanych dowodów.

Z daleko posuniętej ostrożności procesowej, na wypadek nieuwzględnienia apelacji, powodowie wnieśli o zmianę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem I instancji poprzez odstąpienie od obciążania powodów kosztami tego postępowania.

Strona pozwana w odpowiedzi na apelację domagała się oddalenia apelacji oraz zasądzenia od powodów kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja powodów, jako niezasadniona podlegała oddaleniu.

Zgodnie z art. 382 k.p.c. sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Z regulacji tej wynika, że w aktualnie obowiązującym modelu tzw. apelacji pełnej postępowanie apelacyjne polega na merytorycznym rozpoznaniu sprawy. Oznacza to z kolei, że wyrok sądu drugiej instancji winien opierać się na jego własnych ustaleniach faktycznych i prawnych poprzedzonych ponowną oceną materiału procesowego. Wykonując ten obowiązek Sąd Apelacyjny (przed odniesieniem się do zarzutów apelacji w niezbędnym dla rozstrzygnięcia sprawy zakresie) dokonał ponownej oceny przedstawionego pod osąd materiału procesowego. Zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Oznacza to, że sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07, OSNC 2008, Nr 6, poz. 55).

Przystępując do oceny zarzutów apelujących powodów wskazać należy, że w pierwszej kolejności odniesienia wymagały zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego, ponieważ ewentualne uchybienia w tym zakresie mogą się przełożyć na prawidłowość ustaleń faktycznych stanowiących podstawę orzekania o żądaniu pozwu. Analiza zarzutów naruszenia prawa materialnego jest natomiast możliwa dopiero wówczas, gdy w niewadliwy sposób został ustalony stan faktyczny. Sąd Apelacyjny podziela ustalenia stanu faktycznego poczynione przez Sąd pierwszej instancji i przyjmuje je za własne albowiem ocena dowodów przeprowadzona przez ten Sąd, konsekwencją której były poczynione ustalenia stanu faktycznego, jest niewadliwa i została dokonana bez przekroczenia art.233 §1 k.p.c. W sytuacji, gdy sąd odwoławczy orzeka na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu w pierwszej instancji nie musi powtarzać dokonanych ustaleń, gdyż wystarczy stwierdzenie, że przyjmuje je za własne (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 1935 r., C III 680/34. Zb. Urz. 1936, poz. 379, z dnia 14 lutego 1938 r., C II 21172/37 Przegląd Sądowy 1938, poz. 380 i z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, Nr 4, poz. 83).w

Apelujący kwestionowali przeprowadzoną przez Sąd pierwszej instancji ocenę dowodów w rozumieniu art. 233 § 1 k.p.c. w odniesieniu do opinii wydanej przez biegłego sądowego dra hab.inż. K.S., a w szczególności przyjęcie przez Sąd Okręgowy jakoby opinia biegłej była prawidłowa, logiczna i przekonująca, podczas gdy w ocenie apelujących opinia ta jest nielogiczna, sprzeczna z pozostałym materiałem dowodowym oraz sprzeczna z zasadami doświadczenia życiowego. Owa sprzeczność polegała na braku dostrzeżenia przez Sąd pierwszej instancji : po pierwsze, istniejącego związku przyczynowego między bardzo silnym wstrząsem górniczym, a stwierdzonymi uszkodzeniami budynku bez jednoczesnego wyjaśnienia innych przyczyn tych uszkodzeń; po wtóre, błędnego wniosku biegłej, że skoro budynek powodów usytuowany jest na terenie górniczym nieczynnej Kopalni (...), to na nieruchomości nie występują skutki eksploatacji górniczej innych zakładów górniczych (...) i po trzecie, że błędnym był wniosek biegłej, iż wstrząsy które miały miejsce w sąsiedztwie nieruchomości powodów w latach 2015-2019 miały zerowy stopień intensywności na nieruchomości powodów (...). W kontekście podniesionego przez powodów zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., tytułem wstępu zaakcentować należy, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym tego rodzaju zarzut może być uznany za zasadny jedynie w przypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, jako dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Wskazać także należy, że dowód z opinii podlega ocenie na podstawie art. 233 § 1 k.p.c., przy czym ze względu na swoistość tego środka dowodowego, w orzecznictwie wypracowano szczególne kryteria jego oceny. Wskazuje się jednolicie, że opinia nie może podlegać ocenie sądu w warstwie dotyczącej przedstawionych poglądów naukowych lub dotyczących wiedzy specjalistycznej (naukowej lub technicznej) nawet, jeśli członkowie składu orzekającego taką wiedzę posiadają. Ocenie podlega wyłącznie zgodność z materiałem procesowym przyjętych założeń faktycznych, podstawy metodologiczne, transparentność, kompletność, spójność wyводу i wreszcie zgodność wniosków opinii z zasadami logiki, wiedzy powszechnej i doświadczenia życiowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98). Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy, w świetle którego celem powołania dowodu z opinii biegłego nie jest ustalenie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia, lecz udzielenie sądowi wiadomości specjalnych w takich kwestiach, których wyjaśnienie przekracza zakres wiedzy wynikający z doświadczenia życiowego, nie dający się wyjaśnić wyłącznie za pomocą narzędzi z art. 233 § 1 k.p.c. Zadaniem biegłego zasadniczo jest więc dokonanie oceny przedstawionego materiału z punktu widzenia posiadanej wiedzy naukowej (technicznej) danej specjalności i przedstawienie sądowi danych i wniosków umożliwiających poczynienie właściwych ustaleń faktycznych i właściwą ocenę prawną znaczenia okoliczności wskazanych w podstawie faktycznej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18). Innymi słowy nie można zapominać, że dowód z opinii biegłego nie służy uzupełnianiu twierdzeń strony o faktach czy nawet do czynienia ustaleń w zakresie faktów możliwych do stwierdzenia na podstawie innych środków dowodowych. Dowód ten może być wykorzystany do weryfikowania wymagających wiedzy specjalnej powiązań między ustalonymi faktami albo do wyprowadzenia z tych faktów wniosków, których sformułowanie wymaga wiedzy specjalistycznej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 21 czerwca 2013 r., III BP 4/12, oraz z dnia 5 sierpnia 2021 r., II PUNP 3/21).

W konsekwencji, nie sposób podzielić zarzutów apelujących jakoby opinia wydana w sprawie przez biegłego do spraw sejsmologii górniczej, geologii i górnictwa dra hab.inż. K.S..

Biegła wydając opinię odwołała się do posiadanej przez siebie wiedzy fachowej w obszarze potrzebnym dla wydania opinii, w sposób wyczerpujący opinię uzasadniła, a następnie w wyniku zarzutów powodów do opinii, wydała opinię uzupełniającą, w której odniosła się do zgłoszonych zarzutów. Okoliczność, iż także i wyczerpująca opinia uzupełniająca nie potwierdziła twierdzeń powodów co do przyczyn uszkodzeń, stanowiących ich własność budynku, jako przyczyn eksploatacji górniczej, nie stanowi podstaw dla zakwestionowania opinii biegłej sądowej na gruncie art.233 § 1 k.p.c. w związku z art.278 k.p.c. Wskazać należy, że naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. może polegać na błędnym uznaniu, że przeprowadzony w sprawie dowód ma moc dowodową i jest wiarygodny albo że nie ma mocy dowodowej lub nie jest wiarygodny. Uchybienie tego rodzaju może być skutkiem nieuwzględnienia przez sąd przy ocenie poszczególnych dowodów zasad logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego lub całokształtu zebranego materiału dowodowego, bądź też przeprowadzenia określonych dowodów niezgodnie z zasadami procedury cywilnej. Dla skutecznego postawienia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. konieczne jest wskazanie, jakie konkretnie zasady lub przepisy naruszył sąd przy ocenie poszczególnych dowodów oraz jaki wpływ dane uchybienie miało na wynik sprawy. Jak to już wskazano, kwestionowanie dokonanej przez sąd oceny dowodów nie może natomiast polegać jedynie na zaprezentowaniu przez skarżącego ustalonego przez siebie, na podstawie własnej oceny dowodów, stanu faktycznego (tak też Sąd Najwyższy m.in. w wyrokach z dnia 18 stycznia 2002 r., I CKN 132/01; z dnia 28 kwietnia 2004 r., V CK 398/03; z dnia 13 października 2004 r., III CK 245/04; z dnia 18 czerwca 2004 r., II CK 369/03; w postanowieniu z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99). Odnosząc powyższe do realiów dowodowych sprawy wskazać należy, że brak jest podstaw dla podzielenia zarzutów apelujących w zakresie wadliwej oceny dowodów, a w następstwie dla podzielenia zarzutu sprzeczności ustaleń stanu faktycznego z zebraniem materiałem dowodowym. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia stanu faktycznego poczynione przez Sąd pierwszej instancji w oparciu o zaferowane przez strony dowody i przyjmuje je za własne albowiem kwestionowana przez apelujących powodów, a dokonana przez Sąd pierwszej instancji ocena dowodów, dokonana została bez naruszenia zasady wyrażonej w art.233 § 1 k.p.c. odnoszonej też do dowodu z opinii biegłego wydanej w sprawie (por. także Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., III CSK 345/18). Wskazać również należy, że skoro w świetle opinii oraz opinii uzupełniającej biegłej, w wykluczony został związek przyczynowy pomiędzy eksploatacją górniczą, a szkodą powodów w postaci uszkodzeń w ich budynku, w tym podnoszonych zdarzeń w postaci wstrząsów górniczych, które miały miejsce w sąsiedztwie nieruchomości powodów, a także wstrząsu w nocy z 29 na 30 kwietnia 2015 r., nie sposób przyjąć za powody jakoby opinia biegłej była sprzeczna z zasadami doświadczenia życiowego, a ponadto by była nielogiczna i nieprzekonywująca. Zarzuty apelujących nakierowane na wzruszenie oceny materialnoprawnej dokonanej przez Sąd pierwszej instancji w oparciu o wynikające z opinii biegłego argumentację i wnioski nie stanowią skutecznej i uzasadnionej podstawy dla wzruszenia opinii biegłego. Co przy tym istotne, powodowie kwestionując przeprowadzony w sprawie dowód z opinii biegłego odwołują się do zasad doświadczenia życiowego oraz faktów wynikających z doniesień medialnych w zakresie zaistniałych wstrząsów górniczych co jednak nie może być skutecznie przeciwstawiane w znaczeniu waloru dowodowego dowodowi z opinii biegłego sądowego. Jeszcze raz podkreślić należy, że ugruntowanym jest pogląd, że charakter dowodu z opinii biegłego, który stosownie do art. 278 k.p.c. służy stworzeniu sądowi możliwość prawidłowej oceny materiału procesowego w wypadkach, kiedy ocena ta wymaga wiadomości specjalnych w rozumieniu tego przepisu (a więc zasobu wiadomości wykraczających poza zakres wiedzy powszechnej). Zadaniem biegłego jest dokonanie oceny materiału sprawy z perspektywy posiadanej wiedzy naukowej, technicznej lub branżowej i przedstawienie sądowi danych (wniosków) umożliwiających poczynienie właściwych ustaleń faktycznych i prawidłowej oceny prawnej znaczenia zdarzeń, z których strony wywodzą swoje racje. Dowód z opinii biegłego ma więc dostarczyć sądowi wiedzy niezbędnej dla właściwej oceny materiału procesowego przedstawionego przez strony (w tym zwłaszcza innych dowodów) z perspektywy odpowiedniej dziedziny nauki lub techniki.

Takiej oceny biegła sądowa z zakresu sejsmologii górniczej, górnictwa i geologii dr hab.inż. K. S. wydająca w sprawie opinię dokonała zaś przekonanie powodów o istnieniu związku przyczynowego w rozumieniu art.361 k.c. pomiędzy

doznaną przez nich szkodą w substancji budynku a eksploatacją górniczą jest niewystarczająca dla wzruszenia przeprowadzonego dowodu z opinii biegłego oraz wydanego na jej podstawie wyroku.

geologii odnoszenie się do przyczyn powstania szkód w budynku powodów w sytuacji gdy biegły wykluczył jakoby przyczyny tego stanu rzeczy upatrywać w działalności górniczej strony pozwanej. Tym niemniej zauważyć wypada, że przedłożona przez powodów na potwierdzenie zarzutów o istnieniu związku przyczynowego pomiędzy działalnością pozwanej a doznaną przez nich szkodą, prywatna opinia techniczna sporządzona przez K. D. (k.213-248) w znaczeniu waloru dowodowego nie jest opinią biegłego w rozumieniu art.278 k.p.c. i nast., a jedynie stanowi fragment argumentacji powodów na poparcie twierdzeń pozwu.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, iż opinie opracowane na zlecenie stron (stanowiące dokument prywatny w rozumieniu art. 253 k.p.c.) traktowane są jako element materiału procesowego wyrażający stanowiska stron (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 maja 2014 r., V ACa 895/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 marca 2013 r., VI ACa 1079/12,). Zatem sama okoliczność, iż osoba sporządzająca prywatną ekspertyzę nie znajduje podstaw dla uznania, że uszkodzenia budynku stron są wynikiem wadliwego procesu budowlanego względnie innych przyczyn uszkodzeń budynku stron, nie stanowi podstawy dla podzielenia zarzutów powodów. Jedynie w uzupełnieniu wskazać należy, że także i w prywatnej opinii, do której odwołują się powodowie, jej autor wskazuje na niezgodności budynku powodów z Instrukcją ITB pt „Wymagania techniczne budowlane dla obiektów budowlanych wznoszonych na terenach podlegających wpływom eksploatacji górniczej” z 1975 r. Powodowie pomijają stwierdzenia zawarte w owej opinii, w świetle których autor opinii stwierdził, że wbrew zaleceniom Instrukcji ściany nośne nie zostały zaprojektowane w jednej płaszczyźnie na całej długości i szerokości segmentu, lecz zaprojektowano uskoki w ścianach północnej i wschodniej, o przesunięciu modułowym o szerokości 30 cm. Nadto, wydający na zlecenie powodów opinię prywatną wskazał na niezgodność procesu budowlanego – jego części polegającą na tym, że według projektu budowlanego, pod ławami należało wykonać podsypkę z piasku ubijanego warstwami o grubości 50 cm z uwagi na możliwości nierównomiernych osiadań natomiast jak wynika z dziennika budowy i co słusznie wskazał Sąd pierwszej instancji, w procesie budowlanym wykonano podsypkę z piasku o grubości 30 cm, a więc niemal o połowę mniejszą. Podobnie apelujący całkowicie pomijają ocenę autora opinii w zakresie sposobu naprawy istniejących uszkodzeń budynku powodów, wśród których najważniejszymi, czy też uprzednimi są zabiegi dotyczące wzmocnienia podłoża gruntowego.

Ma to o tyle istotne znaczenie, że biegły sądowy z zakresu sejsmologii górniczej, geologii i górnictwa dr hab.inż.K. S. wydając opinię w sprawie w sposób wyczerpujący odnosiła się do tzw. małej spoistości gruntu, na którym posadowiony został budynek powodów.

Jakkolwiek opinia biegłego jest oparta na wiadomościach specjalnych, to podlega ona ocenie sądu w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał, a zatem, na tle tego materiału, koniecznym jest stwierdzenie, czy ustosunkowała się ona do wynikających z innych dowodów faktów mogących stanowić podstawę ocen w opinii zawartych oraz czy opierając się na tym materiale w sposób logiczny i jasny przedstawia tok rozumowania prowadzący do sformułowanych w niej wniosków.

Dalej wskazać należy, że podnoszony podczas rozprawy apelacyjnej w dniu 14 listopada 2022 r. jakoby biegła nie była bezstronna oraz podnoszone na gruncie tego zarzutu twierdzenia o jej zatrudnieniu w Głównym Instytucie Górnictwa i powiązaniu w związku z tym z działalnością gospodarczą pozwanej Spółki uznano za chybione. Przede wszystkim, ewentualny zarzut w przedmiocie wyłączenia biegłego który mógłby być oparty o podnoszone podczas rozprawy apelacyjnej twierdzenia na obecnym etapie postępowania byłby spóźniony z uwagi na treść art.281 k.p.c. Nie tylko upłynął czas dla złożenia ewentualnego wniosku o wyłączenie biegłego ale i czynności biegłego zostały zakończone z chwilą wydania przez biegłego opinii uzupełniającej tj.30 września 2019 r. Zatem po upływie ponad trzech lat od zakończenia tychże czynności przez biegłego oraz twierdzenia o tym jakoby powodowie dopiero niedawno powzięli wiedzę o zarzucanych okolicznościach dotyczących biegłego nie tylko nie zostały wykazane ale i nie zostały uprawdopodobnione także w kontekście tego, jakoby w dacie wykonywania czynności biegłego zarzucane okoliczności miały faktycznie miejsce.

W konsekwencji chybnymi okazały się zarzuty dotyczące przepisów postępowania, a to art.235² § 1 pkt 3 i 5 k.p.c. w związku z art.227 k.p.c., odnoszące się do oddalenia wniosku dowodowego powodów o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu geologii i górnictwa, a w konsekwencji odnoszące się również do nieuwzględnienia wniosku dowodowego powodów o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw budownictwa.

Samo niezadowolenie strony z opinii biegłego nie uzasadnia powołania innego biegłego czy też uzupełniania opinii do czasu, aż biegły uzna zasadność zarzutów skarżącej. Nie można przyjąć, że sąd zobowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub opinii instytutu, gdy zachodzi taka potrzeba, a więc wtedy gdy przeprowadzona już opinia zawiera istotne luki, jest niekompletna, bo nie odpowiada na postawione tezy dowodowe, niejasna, czyli nienależycie uzasadniona lub nieweryfikowalna, tj. gdy przedstawiona ekspertyza nie pozwala organowi orzekającemu zweryfikować zawartego w niej rozumowania co do trafności wniosków końcowych. Sąd nie jest obowiązany dążyć do sytuacji, aby opinią biegłego zostały przekonane obydwie strony, co zresztą najczęściej jest prawie niemożliwe, gdyż opinia korzystna dla jednej strony, nie przekonuje strony przeciwnej. Wystarczy zatem, że opinia jest przekonująca dla sądu, który wiążąco też ocenia, czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę. Ponieważ, co zostało już wskazane, dowód z opinii biegłego służy zatem w procesie dla weryfikacji twierdzeń stron o przebiegu zdarzeń (stanie rzeczy, cechach przedmiotów), wówczas kiedy nie jest możliwe dokonanie tej oceny przy uwzględnieniu wniosków płynących z wiedzy powszechnej i zasad doświadczenia życiowego ocenianych przy uwzględnieniu zasad logiki, w realiach dowodowych sprawy brak jest podstaw dla wzruszenia oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd pierwszej instancji na gruncie art.233 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu specyfiki dowodu z opinii biegłego w rozumieniu art.278 i nast. k.p.c. Oceniając ów dowód wyłącznie w sferze zgodności z materiałem procesowym przyjętych założeń faktycznych, podstaw metodologicznych, transparentności, kompletności i spójności wyводу i wreszcie zgodności wniosków opinii z zasadami logiki, wiedzy powszechnej i doświadczenia życiowego brak było podstaw dla jego obalenia. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu. W konsekwencji, nie jest wystarczającym uzasadnieniem zarzutu naruszenia normy art. 233 § 1 k.p.c. przedstawienie przez stronę skarżącą własnej oceny dowodów i wyrażenie dezaprobaty dla oceny prezentowanej przez sąd pierwszej instancji.

W konsekwencji, brak było podstaw dla uwzględnienia wniosków dowodowych zawartych w apelacji powodów albowiem wobec braku uzasadnionych podstaw dla ich uwzględnienia przez Sąd pierwszej instancji, o czym była już mowa, nie zachodziła potrzeba ich prowadzenia w postępowaniu apelacyjnym, także w zakresie dokumentacji zdjęciowej – jako zbędnej wobec braku podstaw faktycznych i prawnych dla wzruszenia zaskarżonego wyroku.

Chybnym był zarzut naruszenia art.231 k.p.c. dotyczący braku ustalenia przez Sąd pierwszej instancji w drodze domniemania faktycznego, iż zachodzi związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy wstrząsem górniczym z nocy 29-30 kwietnia 2015 r. a uszkodzeniami budynku powodów, stwierdzonymi według ich twierdzeń w dniu 30 stycznia 2015 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, apelujący zapominają, że zgodnie z poglądem reprezentowanym w orzecznictwie dyspozycja art. 231 k.p.c. powinna znaleźć zastosowanie wyłącznie w braku bezpośrednich środków dowodowych albo gdy istnieją znaczne utrudnienia dla wykazania faktu, którego ustalenie jest możliwe przy zastosowaniu reguł logicznego rozumowania (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2002 r., IV CKN 718/00, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2007 r., II PK 103/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2010 r., II CSK 119/10 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2010 r., I CSK 11/10; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2014 r., V CSK 87/13).

Tymczasem w okolicznościach przedmiotowej sprawy istnienie/nieistnienie związku przyczynowego pomiędzy szkodą powodów a działalnością górniczą pozwanej było przedmiotem badania biegłego sądowego dr hab.inż.K. S., o czym już była mowa.

W podsumowaniu poczynionych rozważań zauważyć należy, że z obowiązku ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. nie wynika konieczność osobnego omówienia w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji, ale wystarczające jest odniesienie się do nich w sposób wskazujący, że zostały przez sąd drugiej instancji rozważone (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2010 r., V CSK 296/09, z dnia 26 kwietnia 2012 r., III CSK 300/11, z dnia 4 września 2014 r., II CSK 478/13, i dnia 22 sierpnia 2018 r., III UK 119/17) Nadto w pełni podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy, wedle którego sąd drugiej instancji jest obowiązany zamieścić w swoim uzasadnieniu wyłącznie takie elementy, które ze względu na treść apelacji i zakres rozpoznania są potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy, ale nie ma zarazem obowiązku wyrażania szczegółowego stanowiska do wszystkich poglądów prezentowanych przez strony, jeżeli nie mają one istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2012 r., sygn. IV CSK 373/11, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1998 r., sygn. II UKN 282/98).

Za nieuzasadniony uznano wreszcie zarzut naruszenia art.102 k.p.c. wyrażający się obciążeniem powodów kosztami procesu na rzecz pozwanej, jako wygrywającej proces, stosownie do zasady wyrażonej w art.98 k.p.c. Należy podkreślić, że odpowiedzialność za koszty procesu uzależniona jest od wyniku sporu, a nie od okoliczności leżących u podstaw sporu. W zupełnie wyjątkowych przypadkach sąd może - za pośrednictwem art. 102 k.p.c. - fakty takie uwzględnić. Za wypadek szczególnie uzasadniony, w rozumieniu tego przepisu, nie mogą uchodzić okoliczności wpisujące się w hipotezę przepisu prawa materialnego przewidującego odpowiedzialność cywilnoprawną, nawet jeśli odpowiedzialność ta nie zależy od strony podmiotowej, o ile nie towarzyszą temu inne okoliczności, prowadzące do przekonania, że w tym konkretnym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu byłoby oczywiście niewłaściwe. Powodowie korzystający z ustawowego zwolnienia od kosztów sądowych z uwagi na charakter żądania pozwu nie mogli pozostawać w przekonaniu, że w wypadku przegrania procesu Sąd meriti zastosuje wyjątek od zasady w zakresie obowiązku poniesienia kosztów procesu przeciwnika w sytuacji, gdy jak w sprawie niniejszej powodowie dysponowali wiedzą o braku eksploatacji górniczej oraz o tym, że ich nieruchomości nie jest położona w tzw. obszarze górniczym. Co więcej, powodowie mieli wiedzę o niezgodności zastosowanych rozwiązań w procesie wznoszenia budynku z tzw. Instrukcją ITB jak również o właściwości gruntu, na którym został posadowiony budynek. Zasadność skorzystania z uprawnienia przewidzianego w art.102 k.p.c., a więc zastosowania przez sąd meriti wyjątku od reguły, może być objęta kontrolą sądu wyższego rzędu, jednak ewentualna zmiana zaskarżonego orzeczenia o kosztach powinna być dokonywana tylko wyjątkowo, gdy ocenie przeprowadzonej przez sąd niższej instancji można przypisać cechy dowolności, czego jednak w niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny nie stwierdził, zatem także i ten zarzut jest bezzasadny.

Z powyższych przyczyn Sąd Apelacyjny oddalił apelację powodów na podstawie art.385 k.p.c. albowiem nie znalazł podstaw dla wzruszenia zaskarżonego wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art.98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art.108 § 1 k.p.c. i zasądzono od powodów na rzecz pozwanej koszty zastępstwa procesowego związane z reprezentowaniem pozwanej przez profesjonalnego pełnomocnika, w stawce minimalnej dla wartości przedmiotu zaskarżenia, ustalonej na podstawie § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia apelacji. Także i w odniesieniu do kosztów postępowania apelacyjnego brak było podstaw z art.102 k.p.c. albowiem z istoty każdego postępowania procesowego wynika jego sporność i zwykle niepewność rozstrzygnięcia, a każda strona domagająca się wydania rozstrzygnięcia sądowego jest z reguły przekonana o słuszności swoich żądań. Zatem subiektywne przekonanie o słuszności żądania nie jest z pewnością okolicznością o jakiej mowa w art. 102 k.p.c., w przeciwnym razie przepis ten miałby zastosowanie w każdej sprawie, w której powództwo zostałoby oddalone, co byłoby sprzeczne z jego wyjątkowym charakterem. Jest on jednak regulacją szczególną, wymagającą do jej zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Wymieniony przepis, choć nie konkretyzuje pojęcia przypadków

szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację sądowi orzekającemu, winien być zastosowany tylko wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami słuszności (zob.m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 17 marca 2020 r., I ACa 32/19).

SSA Wiesława Namirska